

Бекітемін:

ШЖҚ МКК "Талдықорған қаласындағы көпсалалы облыстық балалар ауруханасы" директоры

[Handwritten signature]

Оспанғалиев Қ.Е.

2023 г.

"ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ БАСКАРМАСЫ" ММ ШЖҚ МКК "ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫНДАҒЫ КӨПСАЛАЛЫ ОБЛЫСТЫҚ БАЛАЛАР АУРУХАНАСЫ" ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ІСКЕРЛІК ӘДЕП КОДЕКСІ

1. Кодекстің Мақсаты

1.1. Осы Іскерлік әдет кодексі (бұтач әрі-Кодекс) Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелеріне сәйкес әзірленді және іскерлік әдептің негіз қалаушы құндылықтары мен қағидаттарын бейнлейді.

1.2. Іскерлік әдеп кодексі "Жетісу облысының Денсаулық сақтау басқармасы" ММ ШЖҚ МКК "Талдықорған қаласындағы көпсалалы облыстық балалар ауруханасы" (бұдан әрі – Аурухана) дамыту және Қазақстан Республикасы заңнамасының этикалық нормалары мен нормаларын ұстану негізінде мүдделі тұлғалармен тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін басқару құралы болып табылады.

1.3. Сенімді беделге ие болу кодекстың маңызды құрамдас бөлігі - сенім атмосферасын құру және бірыңғай стратегияны жүзеге асыру. Осы мақсатта аурухана басшылығы аурухана жұмыс істегісі келетін және оған табысқа жетуді қалайтын жоғары кәсіби және жауапты қызметкерлерді бекіту және тарту саясатын жүргізеді; корпоративтік құндылықтарға, дәстүрлерге, қалыптасқан өзара қарым-қатынас стиліне қатыстылық атмосферасын құруға қабілетті аурухананың корпоративтік ережелері мен рухының негізгі қағидаттары жақын және түсінікті жұмыскерлер, аурухананың имиджін және жоғары іскерлік беделін сақтауға, оның ішінде міндетті іскерлік қарым-қатынас стилі мен қызметкерлердің сыртқы келбеті бақпал етеді.

1.4. Осы Кодекстің мақсаты: ҚР Конституциясында, "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" ҚР Кодексімен, жарғыда және ҚР халқының денсаулығына қатысты басқа да нормативтік актілерде айқындалған стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін қажетті корпоративтік басқарудың, кәсіптік және іскерлік этиканың жоғары деңгейін қамтамасыз ету болып табылады.

2. Кодексте келесі ұғымдар мен терминдер қолданылады:

2.1. Іскерлік этика-бұл аурухананың корпоративтік қатынастарының барлық қатысушылары өз қызметінде басшылыққа алатын іскерлік қарым-қатынастың этикалық принциптері мен нормаларының жиынтығы;

2.2. Мүдделі тұлға-ҚР заңнамасында және жарғыда көзделген құқықтарын іске асыру аурухананың қызметімен байланысты тұлға;

2.3. Мүдделер қақтығысы - аурухананың корпоративтік қатынастарына қатысушының жеке қызығушылығы лауазымдық міндеттерді бейтарап орындауға әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай;

2.4. Корпоративтік мәдениет - ауруханаға тән құндылықтар, принциптер, мінез-құлық нормалары мен көзқарастар;

2.5. Қызметкер - ауруханамен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын адам;

2.6. Корпоративтік қатынастарға қатысушы - аурухананың лауазымды тұлғалары, қызметкерлері, мүдделі тұлғалар.

3. Іскерлік этиканың құндылықтары мен принциптері

3.1. Аурухананың қызметі қалыптасатын негізгі құндылықтар оның қызметкерлерінің әдептілігі, сенімділігі мен кәсібилігі, олардың жұмысының тиімділігі, өзара көмек, бір-біріне, мүдделі тұлғаларға және жалпы қоғамға деген құрмет болып табылады.

Жұмыстың оң нәтижелерін қамтамасыз ету әр қызметкердің жоғары стандарттар мен жалпыадамзаттық құндылықтарға сәйкес мінез-құлқын сақтау арқылы мүмкін болады.

3.2. Аурухана іскерлік этиканың мынадай бағыттарын басшылыққа алады:
- адалдық; өзара сыйластық; сенім; әділдік; адалдық; ашықтық; жауапкершілік.

3.3. Өз қызметін жүзеге асыру кезінде аурухана:

3.3.1. Қазақстан Республикасы заңнамасының, мемлекеттік органдардың нормативтік актілерінің, аурухананың қызметіне қатысты өзге де құжаттардың нормаларын сақтайды;

3.3.2. Адам құқықтарының сақталуын және құрметтелуін қамтамасыз етеді;

3.3.3. Әділ және адал әрекет етеді, пара мен соған ұқсас қатыгез іскерлік тәжірибені, сондай-ақ сыйлық беру мен алу тәжірибесін қабылдамайды;

3.3.4. Лауазымды адамдар мен қызметкерлерге әділ, құрметпен, ҚР заңнамасы мен әдеп нормаларын сақтауға қатысты;

3.3.5. Оның мүдделі тұлғалармен барлық қарым-қатынастары ашық, объективті, әділ және құрметті болуын қамтамасыз етуге тырысады;

4. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер

4.1. Шенеуніктер мен қызметкерлер жанжалдарлы болдырмай, аурухананың мүддесі үшін тиісті қамқорлық пен сақтықпен кәсіби функцияларды адал және ақылмен орындау міндеттерін өз мойнына алады.

4.2. Өзіне қабылдаған міндеттемелер үшін жауапкершілік олардың мәртебесі мен лауазымына қарамастан барлық лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге бірдей жүктеледі.

4.3. Аурухананың лауазымды адамдары аурухананың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу үшін іскерлік этиканың негіз қалаушы құндылықтары мен қағидаттарын ескере отырып іскерлік шешімдер қабылдайды және олардың алдына қойылған міндеттерді іске асыруға толық жауапты болады.

4.4. Аурухананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жоғары кәсіби жұмыс үшін барлық күш-жігерін жұмсауға, аурухананың мүлкіне ұқыпты қарауға, оны ұтымды және тиімді пайдалануға тиіс.

4.5. Аурухананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жұмысқа деген көзқарасы мен мінез-құлқымен ұжымда тұрақты және жағымды жағдай жасауға ықпал етуі тиіс.

4.6. Әрбір қызметкер мен лауазымды тұлғалар лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке қарым-қатынастарды немесе жеке пайданы емес, аурухананың мүдделерін басшылыққа алуы тиіс. Аурухананың ресурстарын шенеуніктің немесе қызметкердің өзін, сондай-ақ олардың достарын немесе туыстарын қолдау немесе жеке пайда табу үшін пайдалануға тыйым салынады. Достарыңызбен немесе туыстарыңызбен іскерлік қарым-қатынасқа түсуге тыйым салынады.

- 4.7. Шенеуніктер мен қызметкерлер кез-келген нақты немесе қабылданған мүдделер қақтығысына алақ болу керек және нақты немесе қабылданған мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін жағдайларға жол бермеуі керек, өзіне де (немесе өзіне байланысты адамдарға) де, басқаларға да қатысты.
- 4.8. Жұмысқа қабылдау кезінде аурухана қандай да бір белгілер бойынша ешқандай кемсітушілікке жол бермейді. Кадрларды іріктеу және жылжыту тек кәсіби қабілеттер, білім мен дағдылар негізінде жүзеге асырылады.
- 4.9. Аурухана заңнама талаптарына және аурухананың тын ішкі құжаттарына сәйкес өзін-өзі тәрбиелеуге және кәсіби дамуға ұмтылатын қызметкерлерді лайықты бағалай отырып, барлық деңгейдегі қызметкерлердің біліктілігін арттыру үшін тең жағдай жасайды.
- 4.10. Ауруханада жекелеген лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге заңды негізде, барлығына тең мүмкіндіктерді міндегі түрде қамтамасыз ете отырып, қандай да бір артықшылықтар мен жеңілдіктер беруге жол берілмейді.
- 4.11. Аурухана қызметкерлері өз қызметін жүзеге асыру барысында жалпы қабылданған этика, мораль және мінез-құлық нормаларын басшылыққа алуы тиіс.
- 4.12. Аурухананың лауазымды адамдары қабылдайтын шешімдер заңдылық, ашықтық, объективтілік және барабарлық қағидаттарына негізделуге тиіс. Лауазымды тұлғалар бір-біріне дұрыс ақпаратты құпиялылық нормаларын бұзбай және заңнама талаптары мен аурухананың ішкі құжаттарын ескере отырып, уақтылы ұсынады.
- 4.13. Лауазымды тұлғалар ауруханаға байланысты мәмілелердегі, шарттардағы, жобалардағы немесе оның ішкі құжаттарында көзделген тәртіптен өзге де мәселелерге байланысты кез келген коммерциялық немесе өзге де мүдделілік (тікелей немесе жанама) туралы аурухана басшылығына дереу хабарлауға міндетті.
- 4.14. Лауазымды тұлғалар белгіленген тәртіптен басқа ұйымдардағы жұмыстың және/немесе лауазымның (лауазымдардың) өткізілуі туралы, тұрақты (негізгі) жұмыс орнының (қызметтің, кәсіпкерлік қызметтің және т.б.) өзгеруі туралы аурухана басшылығына уақтылы хабарлауға міндетті.

4.15. Лауазымды тұлғалар аурухананың басшылығын уақтылы хабардар етуге және шешуге мүдделілігі бар мәселелер бойынша талқылауға және дауыс беруге қатыспауға тиіс.

4.16. Аурухананың лауазымды адамдары мен қызметкерлері қабылдауға құқылы емес:

- өздерінің функционалдық міндеттерін орындағаны үшін тиісті функцияларды орындамайтын ұйымдар мен жеке тұлғалардан ақша, қызмет түрінде және өзге де нысандарда сыйақы беру;

- сыпайылық пен қонақжайлылықтың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес немесе хаттамалық және өзге де ресми іс-шараларды өткізу кезінде назардың символдық белгілері мен символдық кәдесыйларды қоспағанда, өз функцияларының орындалуына байланысты не жұмысы бойынша оларға тәуелді адамдардан сыйлықтар немесе қызметтер.

4.17. Аурухана қызметкерлері коммерциялық, қызметтік және заңнамамен қорғалатын өзге де құпияны жария етпеуге, сондай-ақ қауіпсіздік режиміне байланысты ережелер мен рәсімдерді сақтауға міндеттенеді.

4.18. Аурухананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

- шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүлктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне немесе кез келген өзге де мән-жайларға қарамастан адамның және азаматтың арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

- мемлекет рәміздеріне құрметпен қарау - Елтаңба, Ту, Әнұран;

- корпоративтік рәміздерге құрметпен қарау;

- жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, мемлекеттік және басқа тілдерге, барлық халықтардың салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;

- киімнің корпоративтік стилін сақтау және сыртқы түрін қапағалау (белгілі бір форманы кию немесе іскери киім түрін еркін таңдау);

- Еңбек және орындаушылық тәртіпті сақтау;

- сыпайы, дұрыс, мейірімді және мейірімді болыңыз,

- немқұрайлылық пен дәрекілікке төзбеушілік;
- әрдайым көмектескеніңіз үшін алғыс білдіріңіз, тіпті егер ол толық көрсетілмесе де;
- біреудің пікіріне мұқият болу;
- сөз бен істің бірлігін қамтамасыз ету, уәделерді орындау;
- қателіктеріңізді жасырмаңыз/мойынданңыз.

4.19. Лауазымды адамдар мен қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына әкелетін кез келген жағдай Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына және аурухананың ішкі құжаттарына сәйкес қаралуға тиіс.

4.20. Кодекс ережелеріне және/немесе жұмыс барысында туындаған этикалық мәселелерге қатысты мәселелер бойынша, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық және басқа да тұқыпқа қайшы әрекеттер фактілері бойынша аурухананың лауазымды адамдары мен қызметкерлері аурухана басшылығына жүгінуге құқылы. Бұл ретте мұндай өтініш жасалған жағдайда олардың құқықтарына қысым жасалмауға тиіс.

5. Мемлекеттік органдармен және мекемелермен өзара қарым-қатынас

5.1. Аурухана тараптарының тәуелсіздігі негізінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, Жарғыға және аурухананың ішкі құжаттарына сәйкес мемлекеттік органдармен және мекемелермен өзара қарым-қатынасты жүзеге асыралы. Аурухана мемлекеттік органдардың объективті, әділ шешімдеріне ықпал ету әрекеттеріне жол бермейді.

6. Іскері серіктестермен қарым-қатынас

6.1. Аурухана іскер серіктестермен өзара тиімділік, ашықтық және шарттардың талаптарына сәйкес өзін қабылдаған міндеттемелері үшін толық жауапкершілік қағидаттарында өзара іс-қимыл жасайды.

6.2. Аурухана іскер серіктестермен келісімшарттардың/шарттардың талаптарын сақтайды және оларға қатысты өз міндеттемелерін орындайды.

6.3. Аурухана Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ең төмен бағаларды, ең жақсы сапаны, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді жеткізу шарттарын ұсынатын және жақсы беделге ие тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді жеткізушілерді таңдайды.

6.4. Аурухана өз қызметінде іскер серіктестерге негізсіз жеңілдіктер мен артықшылықтар беруге жол бермейді.

7. Аурухана және қоғам

7.1. Қоғам алдындағы өзінің әлеуметтік жауапкершілігін түсінеді.

7.2. Әлеуметтік маңызды мәселелерді шешуге он әсер етуге тырысады.

7.3. Өзін өзі жұмыс істейтін және құрмет, сенім, адалдық және әділеттілік принциптеріне негізделген берік қарым-қатынас орнатуға тырысатын қоғамдық ортаның ажырамас элементі ретінде қарастырады.

7.4. Бекітілген жоспарларға сәйкес қызметкерлер үшін жағдай жасауға және қызметкерлердің кәсіби біліктілігін арттыруға ұмтылады.

7.5. Қоғамдық қатынастарды жетілдіру, қоршаған ортаны жақсарту және өмір қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұйымдармен (қоғамдық, үкіметтік емес және басқалармен) сындарлы қатынастар орнатуға ұмтылады.

7.6. Беделі күмәнді заңды және жеке тұлғалармен ынтымақтаспайды.

8. Жауапкершілік

8.1. Аурухананың басшылығы мен әрбір қызметкері өзінің мінез-құлқы шеңберінде этикалық нормаларды сақтауға жауапты.

8.2. Осы Кодекстің нормаларын сақтау аурухананың барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

8.3. Осы Кодекстің нормаларын бұзу заңнамала белгіленген тәртіптен жауаптылыққа әкеп соғады.